

Despre potențial

În *Tratat de inițiere*, Hermes spune: „Lucrurile [...] nu existau înainte de naștere, dar erau deja cuprinse în aceea din care au fost făcute. Căci [...] este [...] și] ceea ce nu s-a născut încă, [...] și ceea ce nu posedă fecunditate generatoare, [...] care nu poate da naștere la nimic.”¹ Iar Heidegger: „Pentru ca ceva să fie «real» și să poată să fie «real», trebuie ca mai întâi să fie posibil.”²

Într-adevăr, „lucrurile n-ar fi putut exista fără ceva care să le conțină”³. Remarcăm un fenomen pe care nu-l putem explica altfel decât prin introducerea unei stări subtile a existenței pe care am numit-o potențial. „Ca tot ceea ce constituie existențialitatea, ea poate fi instituită la început exclusiv sub formă de problemă”⁴, scria Martin Heidegger. Ce este potențialul? După dicționar: „posibil de înfăptuit”. Același filosof îl definea astfel: „Posibilitatea semnifică ceea ce **încă nu** este real și nu va fi **niciodată** necesar. Ea caracterizează ceea ce este **numai** posibil”⁵. De remarcat că definiția lui tinde să includă în definirea potențialului componenta temporală, ceea ce nu este cazul, noi înlocuind „încă nu” prin „**nu**” și „niciodată” prin „**deloc**”. După definiția lui Lucian Iordănescu, potențial este ceea ce există ca posibilitate, este definit, are o conformație, este complet structurat în toate elementele și în toate detaliile. Definiția heideggeriană este corectă dacă ne referim la viziunile profeților care, observate într-un potențial, se împlinesc în dinamică. În potențial nu există spațiu și timp. Hermes îl definește prin: „ceea ce are puterea de a genera conține [...] tot ceea ce poate fi născut din sine [...] matricea universului cuprinzând în mod potențial întreaga natură”⁶.

Interesant, Heidegger remarcă acea constituție de Dasein (existență) a Ființei-posibile, care „se deosebește la fel de radical față de posibilitatea logică, ca și față de contingenta unei ființări subzistente, căreia i se poate «întâmpla» cutare sau cutare lucru”⁷. Continuă: „Posibilitatea nu înseamnă totuși o puțință de a fi liber suspendată în sensul «indiferenței propriie arbitrarului» (*libertas indifferentiae*)”⁸, fiind „marcată întotdeauna⁹ de anumite posibilități determinate”¹⁰.

A fi-ul (Ființa) este el însuși (numele Lui Dumnezeu este „Eu sunt Cel ce sunt” — cf. Exodul 3,14) și nu este nici o altă entitate diferită de el, deși orice entitate **este**. Cum el nu este o ființare, niciuna nu poate fi comparată cu el, cuprinzându-le pe toate (ca arhetip de arhetipuri) și fiind totodată în și înafara tuturor. A fi-ul îl numim potențial, iar este îl numim dinamică. Fuziunea celor două este Dumnezeu: Total, Fundamental și Absolut; Sfânta Treime: Neutrul plus Dualitatea.

În limbaj heideggerian, am putea diferenția între chiar problema existenței lui a fi și firea existenței. Putem spune că a fi este deoarece existența este cuprinsă în a fi (aflându-se și

¹ Hermes Mercurius Trismegistus, *Tratat de inițiere* sau *Asclepios*, VII, *Filosofia hermetică*, Edit. Univers Enciclopedic, 1995, p. 150.

² M. Heidegger, *Despre physis la Aristotel*, [287], în *Repere pe drumul gândirii*, Edit. Politică, București, 1988, p. 258.

³ Hermes, *loc. cit.*

⁴ M. Heidegger, *Ființă și timp*, §31, [145], Edit. Jurnalul literar, București, 1994, p. 145.

⁵ *Ibidem*.

⁶ Hermes, *loc. cit.*

⁷ Heidegger, *loc. cit.*

⁸ *Ibidem*.

⁹ Deci, după el, în timp.

¹⁰ *Ibidem*.

în potențial și în dinamică) și subordonată lui. Heidegger începe *Ființă și timp* prin a întreba despre existența lui a fi cercetând mai întâi imposibilitățile existenței sale ca ființare și afirmând reluarea explicită a întrebării despre el. Reluând citatul de mai sus, remarcăm că a fi-ul ni se înfățișează sub formă de problemă (dacă nu suntem și profeți ca să-l palpăm întrucâtva într-o dinamică). După spusele maestrului meu, el este atât de modest încât nu se manifestă, adevărată fiind și propoziția complementară: este Creatorul, deci omniprezent.

„În Principiu era Cuvântul. Lumea exista probabil înainte, dar nu se afla la nivelul conștiinței¹¹, după formularea existențialistă. Pe scurt, într-o zi ne-a fost dată o lume *pe care o putem cunoaște*, era începutul « lumii noastre »; prin Cuvânt, suntem de acum înainte conștienți de această lume”¹². Acesta este punctul de vedere al Marii Loji Tradiționale Simbolice Opéra. Departate de interpretarea pe care o oferă, și anume că „o nouă dimensiune era astfel conferită Lumii Obiectelor: cea a subiectivității”¹³, noi observăm aici descrierea apariției dinamicii din potențial: Dumnezeu era Cuvântul înseamnă că El exista în potențial, „înaintea” lumii. A hotărât crearea acesteia și a ființelor conținute de ea, Cuvântul trecând în dinamică. Punctul de vedere al lojii este de fapt un bastard între spiritualism și darwinism, datorându-se oculistului yugoslav/austriac Rudolf Steiner.

De exemplu, pentru a rosti cuvântul „cuvânt”, trebuie să configurăm mai întâi cuvântul în plan conceptual și apoi să declanșăm energia care să pună în mișcare corzile vocale (literele cuvântului), care să structureze la rândul lor unda sonoră în mediul acustic. *Mutatis mutandi*, la fel a făcut și Dumnezeu. La fel procedează și factorii de decizie când iau hotărârea construirii unei clădiri: pornesc de la idee, o formatează și o delegă spre aplicare. Apoi, constructorii construiesc clădirea pornind de la materiale. Energia este forța care face să treacă „ceva” din potențial în dinamică sau invers, deci o forță **aplicată**, potențialitate în dinamică, ceea ce produce o schimbare de loc sau de stare.

Analizând această rostire, am aflat că există o dinamică a potențialului și un potențial al dinamicii. Dinamica potențialului înseamnă că în potențial are loc configurarea unui subpotențial pentru intrarea în dinamică, iar potențialul dinamicii înseamnă că dinamica, în desfășurarea sa, respectă configurația marcată în potențial, configurație de la care nu se va abate. Participarea platonice lucruri-idei (recte, dinamică-potențial) este reciprocă. Tot în structurarea expunerii de mai sus am înscris cele cinci universuri: akașic (ideatic sau conceptual), energetic (informațional, explicat în paragraful anterior), substanțial (material, antimaterial, divin), structural (pietre, plante, animale, oameni, îngeri) și material (mineral, vegetal, animal, uman). Toate cele cinci universuri există și în dinamică și în potențial. „Lumea [...] este suma totală a însușirilor și materiei care pot fi create”¹⁴, spunea Hermes.

Să revenim la caracterul temporal: trecerea de la un potențial viitor la un potențial trecut are loc prin dinamica prezentului. Evenimentele viitoare se pot întâmpla sau nu. Cele trecute nu mai lasă nici o urmă de aducere aminte. Rămân în dinamică evenimentele din prezent, care durează numai o clipă.

Iată cum încheie Goethe *Faust*¹⁵ (Chorus Mysticus, în traducerea lui Ștefan Augustin Doinaș):

1. Vremelnic-sensibilul
2. Doar ca simbol survine;
3. Aici intangibilul

¹¹ Traducătorul nu are posibilitatea de a face distincție între conștiință și conștiință, de aceea se va citi corect: conștiință.

¹² Anonim, *Cum să devii francmason*, Edit. Lucman, Timișoara, 1999, p. 76.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ Hermes, *loc. cit.*

¹⁵ J.W. Goethe, *Faust*, [sfârșit], Edit. Grai și suflet — Cultura națională, București, 1995, pp. 294-295.

4. Evidență devine;
5. Aici genuinul ne-
6. Rostibil s-a spus;
7. Etern-Femininul ne
8. Trage în sus.

Primele două versuri descriu caracterul schimbător al dinamicii, care este palpabilă. Ea este vremelnic-sensibilul, locul exprimării potențialului. În versurile trei și patru intangibilul este potențial, iar evidența este dinamică. „Aici intangibilul” înseamnă că el se manifestă în lumea aceasta. Aceste versuri descriu trecerea de la potențial la dinamică. În versurile cinci și șase, „Aici genuinul ne-/Rostibil s-a spus” înseamnă că el s-a exprimat. Cuvântul primordial nu poate fi rostit de către creaturi, care ar deveni prin aceasta Creatori, or Dumnezeu a creat tot ceea ce se poate crea (în potențial), entitățile subordonate scoțând numai creațiile Sale de acolo și trecându-le în dinamică ajutați de energie. În aceste versuri potențialul este ceea ce poate fi numai desemnat și conceptualizat. De aici deducem că una din căile de acces la Dumnezeu este calea gândirii. În versurile șapte și opt „în sus” înseamnă în potențial. Versurile descriu sintetic evoluția spirituală (Etern Femininul fiind forța artei), deci **scopul** evoluției și celor două stări.

Și Eminescu scria: „Ci din repaos m-am născut, Mi-e sete de repaos” (*Luceafărul*). Primul vers reprezintă originea dinamicii în potențial, iar al doilea dorința de trecere a unei existențe dinamice în existență potențială. Ciclul se încheie astfel: o formă inferioară, venită din potențial, din care ca să se reformeze trece în dinamică, capătă o anumită individualitate de mișcare. „Tot ceea ce există [spune Hermes] trebuie să existe într-un loc [...] căci nu pot fi deosebite [...] lucruri care nu sălășluiesc nicăieri”¹⁶. Deci, în potențial orice entitate are o identitate, dar nu are o individualitate dinamică. Acolo ea se organizează pe nivele superioare, superior însemnând adaptabilitatea la condițiile de habitat.

Dumnezeu a creat totul în potențial și a configurat pe urmă dinamica scoțând din potențial existențe pe care le plasează în dinamică. Aici ele evoluează de la fenomene primare la fenomene complexe, care trec la loc în potențial. Raportul dintre o entitate oarecare și existență este ca acela dintre picătură și ocean: existența este valabilă atâta vreme cât picătura a ieșit din ocean. Când picătura intră la loc în ocean, ea trece în stare de potențial.

În sensul acestui ciclu, potențialul poate fi văzut ca stare absolută, ca Nirvana, stadiul suprem la care ajunge o existență. În potențial nu există evoluție. Starea fundamentală a Universului este însă dinamica. Din dinamică nu ne putem imagina starea de potențial și o calificăm ca non existență. Ea se află acolo, dar nu o percepem noi, pentru că pentru a o percepe nu ne putem folosi de **simțurile** adecvate dinamicii. După cum se poate observa studiind Scriptura, profeții percep potențialul dinamizându-l (aduc în propria dinamică un subpotențial). Iona a observat un clișeu al evenimentelor viitoare care exista în potențial și care, datorită acțiunii lui, nu a mai intrat în dinamică. În potențial, care este continuu, nu există secvențe, acestea apărând la trecerea în dinamică (în prorocie sau manifestare). Acolo spațiul există doar înfășurat, deci nici durată, care se definește prin distanță, nu există ca atare. Spațiul și timpul sunt unul și același termen: spațiul este timpul în dinamică, iar timpul este spațiul în potențial.

O entitate în potențial nu are conștiință, deoarece nu are metabolism, nu are secvențe de schimb. Chiar și o structură primitivă are caracterul perfecțiunii în primitivitatea ei. În potențial structurile nu interacționează — sunt **de sine stătătoare**, deși în fuziune cu celelalte, nu se amestecă. Este situația unei sumedenii de frecvențe radio, care coexistă fără interferențe, haosul existând doar în cele trei universuri inferioare.

¹⁶ Hermes, *loc. cit.*

În ocean, picătura nu se deosebește prin individualitate, ci numai prin entitate (arhetip). Aici picăturile nu au individualități distincte, nu au spațialitate. În dinamică se produc interacțiunile dintre entități. Aici apare discontinuumul. Numai dinamica creează particularități. Aici există reguli precise după care interacționează forțele.

Scopul dinamicii este ca existențele, formele primitive, elementare, să devină complexe și să tindă către potențial. Iubirea lui Dumnezeu este sentimentul total integrator. Dumnezeu dorește ca tot ce este în dinamică să evolueze (într-un timp infinit și dincolo de timp) până la nivelul Lui și să nu mai existe diferențe în potențial. Niciodată însă nu se va ajunge ca mișcarea potențial-dinamică să se sfârșească și ca Dumnezeu să-Și fi atins scopul.